

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Metsälä, Eija; Henner, Anja

Julkaisun nimi: EBreast tarjoaa koulutusta rintasyövän varhaisesta havaitsemisesta

Julkaisuvuosi: 2016

Versio: Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Metsälä, E. & Henner, A. (2016). EBreast tarjoaa koulutusta rintasyövän varhaisesta havaitsemisesta. *Radiografia*, 38 (2), 24-25.

EBreast tarjoaa koulutusta rintasyövän varhaisesta havaitsemisesta

Syksyllä käynnistyi EU-hanke EBreast, jonka avulla kehitetään verkkokoulutuskokonaisuus rintasyövän varhaisen havaitsemisen palveluketjussa toimiville terveysalan opiskelijoille ja ammattilaisille. Koulutus ja sen saatavuus Euroopan alueella on tähän mennessä ollut vaihtelevaa. EBreast luo koulutusmateriaalia verkkoon Open Access -periaatteella.

Eurooppalaisittain tarkasteltuna rintasyövän varhaisen havaitsemisen palveluketjussa työskentelee lukuisia terveysalan ammattilaisia: röntgenhoitajia, radiologeja, perhe-, yleis- ja erikoislääkäreitä, hoitotyön ammattilaisia, bioanalytikoita, terveydenhoitajia, kättilöitä ja patologeja, joiden osaamisvaatimuksia on määritelty paitsi kansallisissa dokumenteissa, myös EU-tasolla (Perry ym. toim. 2006 ja 2013; EUSOMA 2007). Tästä huolimatta terveysalan ammattilaisten koulutus ja sen saatavuus tällä alueella on erittäin vaihtelevaa. Vaikka ammattiryhmäkohtainen koulutus olisikin hyvällä tasolla, terveysalan ammattilaiset tietävät heikosti, mitä muut kyseiseen palveluketjuun liittyvät terveysalan ammattilaiset tekevät. Toisaalta asiakkaan saamien palveluiden laadun näkökulmasta tämä tieto on oleellinen, jotta palveluketju voi toimia saumattomasti.

Esimerkkinä tästä on röntgenhoitajan, bioanalytikon ja patologin välinen yhteistyö. Voidakseen hoitaa näytteen otossa avustamisen ja asiakkaalle tiedottamisen optimaalisella tavalla, on oleellista, että röntgenhoitaja tietää, kuinka rinnasta otettavat solunäytteet tulee käsitellä, säilöä ja toimittaa laboratorioon, mitä bioanalytikko ja patologi niille siellä tekevät ja kuinka kauan nämä toimenpiteet kestävät. Tämän yhteistyön toivuudesta on erittäin vähän tutkimusta ja koulutus on olematonta jopa kehittyneissä Euroopan maissa, joissa rintasyövän varhaisen havaitsemisen pal-

veluketju on muutoin suhteellisen toimiva. Vastauksena tähän tarpeeseen aloitettiin syyskuussa 2015 EU-hanke, jossa tutkitaan rintasyövän diagnostisen ketjun haasteita terveysalan henkilöstön näkökulmasta. Hankkeessa kehitetään moniammatillinen verkkokoulutuskokonaisuus rintasyövän varhaisen havaitsemisen palveluketjussa toimiville terveysalan opiskelijoille ja ammattilaisille.

Erasmus+ Strategic partnerships -ohjelmasta rahoituksen saaneen hankkeen nimi on Education and training in early detection of breast cancer for health care professionals (EBreast) ja se toteutuu 1.9.2015–1.9.2018. Hankkeen rahoitushallinnollisena koordinaattorina toimii Tartu Health Care college. Metropolia on vastuussa sen sisällöllisestä johtamisesta. Hankkeen muita partnereita ovat Oulun Ammattikorkeakoulu, Säteilyturvakeskus, Oulun yliopistollisen sairaalan mammografiyksikkö, Bergen University College Norjasta, Haute Ecole Spécialisée de Suisse Occidentale Sveitsistä ja Instituto Politecnico de Lisboa Portugalista.

Koulutusmateriaalia vapaasti verkossa

Hankkeessa on neljä työpakettia, joista ensimmäisessä tutkitaan, mitkä ovat suurimmat haasteet röntgenhoitajien näkökulmasta rintasyöpäseulonnoissa ja kliinisissä mammografoissa sekä niihin liittyvässä koulutuksessa. Hankkeen työpaketeissa kaksi – neljä kehitetään aiheeseen liittyvä verk-

kokoulutuskokonaisuus, jonka koulutusmateriaalit ovat kaikille vapaasti saatavilla (Open Access). Lisäksi kyseiseen kokonaisuuteen rakennetaan ajastettuja osioita, joissa on mahdollisuus verkossa tapahtuvaan kontaktiopetukseen ja suorituksiin.

Verkkokoulutuksessa ensimmäinen osa käsittelee hankkeen pääteeman mukaisesti terveysalan ammattilaisten rooleja moniammatillisessa rintasyövän varhaisen havaitsemisen diagnostisessa ketjussa alkaen siitä, kun asiakas hakeutuu tai kutsutaan diagnostisten palveluiden piiriin, siihen asti kunnes hänen diagnoosinsa lopullisesti varmistuu patologin antamasta kudosnäytteestä. Kurssissa kuvataan kaikkien ketjuun osallistuvien roolit, mutta se on suunnattu ja keskittyy erityisesti Bachelor/AMK-tason ammatilaisiin.

Verkkokurssin toinen osa on suunnattu röntgenhoitajille ja siinä keskitytään optimaaliseen rintojen peruskuvantamiseen ja siihen liittyvään digitaalisen kuvantamiseen ja laadunvarmistukseen. Verkkokurssin kolmas osa puolestaan keskittyy jatkotutkimuksiin, jotka liittyvät rintasyövän varhaiseen havaitsemiseen. Tässä osassa mennään ensimmäistä verkkokurssin osaa syvemmälle moniammatilliseen työskentelyyn esimerkiksi erilaisissa kuvantamistutkimuksissa ja näytteenotoissa. Tässä osiossa käsitellään lisäksi ns. uusia rintojen kuvantamisen menetelmiä kuten rintojen magneetti- ja tomosynteesikuvantamista.

Verkkokoulutuslustralle tuotettava oppimateriaali on monimuotoista sisältäen esimerkiksi videoita ja multimediamaateriaaleja perinteisempien dokumenttien lisäksi. Oppimateriaalin laatijat ovat täysin tietoisia siitä, ettei kukaan opi esimerkiksi näytteenottoa tai mammografiakuvantamista pelkästään näkemällä ja kuulemalla vaan tarvitaan lisäksi runsaasti käytännössä tapahtuvaa harjoitusta. Oppimateriaalin tarkoitus onkin olla tämän harjoittelun perustana ja tukena erityisesti niissä maissa, joissa maan omat alan oppilaitokset ja terveysalan organisaatiot eivät pysty tarjoamaan aiheeseen liittyvää opetusta tai sen saatavuus on heikko. Lisäksi vapaa saatavuus verkossa mahdollistaa asioiden kertaamisen esimerkiksi niille röntgenhoitajille ja muille terveysalan ammattilaisille, jotka ovat esimerkiksi olleet välillä poissa alan työelämästä tai mammografiaan liittyvistä työtehtävistä. Materiaalia voivat luonnollisesti käyttää vapaasti myös kaikki alan oppilaitokset ja terveysalan organisaatiot.

Lisätietoa hankkeen sisällölliseltä johtajalta yliopettaja Eija Metsälältä eija.metsala@metropolia.fi ja Anja Henneriltä anja.henner@oamk.fi

Kiitokset muille projektiryhmän jäsenille ja hanketta toteuttaville organisaatioille sekä Suomen Röntgenhoitajaliitolle hankkeeseen osallistumisesta ja siinä avustamisesta.

Lähdeluettelo saatavissa toimituksesta toimisto@sorf.fi